

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Б.Д. № 23/15/96

Дата: 10.10.1996

София 1000

тел.: (02) 87 26 31

факс: (02) 87 32 09

телекс: 22 374

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ГОСПОДИН АСЕН МАНОВ

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО
ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА
ч.д. № 786
Дата: 09-09-1996

ОТНОСНО: Ваш изх. No 23 от 31.07.1996 г.

2-к 2. Март
10.10.96.

С Т А Н О В И Щ Е

на Българската търговско-промишлена палата
по конституционно дело No 15/1996 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

В изпълнение на определение от 30 юли 1996 г. на Конституционен съд на Република България по к.д. No 15/1996 г., с което като заинтересована страна по делото е конституирана и Българската търговско-промишлена палата, изразяваме следното становище:

1. Предварителни бележки:

Законът за уреждане на колективните трудови спорове е обнародван в ДВ бр.21 от 13 март 1990 г. и от 17.03.1990 г. започва действието му. Изменението на закона през 1991 г. е преди влизане в сила на действащата Конституция на Р България. Този факт е свързан с приложението на § 3 от Преходни и заключителни разпоредби на Конституцията. Според решение No 10 на Конституционния съд от 06.10.1994 г. на КД No 4/1994 г. всеки съд или друг държавен орган е властен да провери инцидентно дали завареният закон противоречи на Конституцията или не (цит. Ж.Сталев, Силата на решенията на Конституционния съд, 1995 г.). Тълкуванието на § 3, т.1 от Преходните и заключителните разпоредби следва да се свърже и със срока по § 3, т.2 от

цит.разпоредби. В тази връзка възникват два проблема, по които Конституционния съд би трябвало да се съобрази:

- според след ли да приключи с решение от гледна точка на § 3, т.1 от Преходни и заключителни разпоредби;

- инстуктивен ли е едногодишния срок по § 3, т.2 или нормата има процесуален характер.

Известно е, че обезсилването на противоконституционна норма не може да бъде ограничавано във времето, но представлява практически интерес приложимостта на § 3, т.2 от цит.разпоредби.

2. Съотношение между чл.50 от Конституцията и ЗУКТС.

Към момента на приемането на чл.50 от Конституцията ЗУКТС е в действие. Второто изречение на чл.50 изрично регламентира, че правото на стачка се осъществява при условия и по ред, определен със закон. Тълкуванието на текстовете според нас е:

- Правото на стачка не е безусловно, след като то е свързано с наличието на "...условия и ред ...";

- Самото приложение на чл.50 е свързано с изрична делегация от Конституция към закон като препращаща норма, въпреки че естеството на конституционните норми не обуславя подобно изискване;

- Структурата на нормата на чл.50 предопределя приложението на § 3, т.2 от преходните разпоредби и би следвало Народното събрание да упражни правата си в едногодишен срок, а не пет години по-късно да бъде сезиран Конституционния съд.

3. Обхват на спора

Конституционният съд е сезиран с искането за обявяване противоконституционността на чл.16, т.4 и 6 от ЗУКТС. Ако се счита, че правото на стачка е безусловно, то по силата на чл.22, ал.1 изречение второ от ЗКС би следвало Конституционния съд да се произнесе и по останалите ограничения в чл.16, а именно: т.1, 2, 3, 5 и 7, които са наистина от друго естество, но стесняват възможността за стачки. Процесните т.4 и 6 от ЗУКСТ са само част от ограниченията.

4. По естеството на спора:

а/ Член 5, ал.4 от Конституцията на Р България следва да се свърже с ратифицираните от България Международни договори. Ще се позовем само на част от тях:

Международен пакт за граждански и политически права ... ратифициран с Указ No 1199 (ДВ бр.60 от 31.07.1970 г.). Уважаемите

Конституционни съдии молим да обърнат вниманието си към чл.8, чл.11 и чл.12;

- Конвенцията за защита правата на човека (ДВ бр.66 от 1992 г.);

И двете ратифицирани от Р България конвенции, които по силата на чл.5, ал.4 от Конституцията се считат за част от вътрешното ни законодателство допускат възможността да съществуват ограничения в случаите, когато стесненото приложно поле на правата би могло да накърни обществения интерес.

б/ Равните права на гражданите в България са защитени от чл.6 на Конституцията на Р България. Втората алинея на текста изброява изчерпателно какво се счита за равенство. Текстът изключва възможността за разширително тълкувание.

Равенство между отделните професии няма. Липсва и равенство, което да се регламентира на браншов принцип.

Ограничението в чл.16, т.4 и 6 се отнася за отделни професии и браншове, а чл.6, ал.2 от Конституцията не създава равенство между правата на различните видове длъжности в браншове или еднакви права в отделни институции;

в/ Правото на стачка по чл.50 от Конституцията би трябвало според БТПП да се разглежда и от ограниченията в самата Конституция, които се квалифицират като "злоупотреба с права". Член 16, т.4 и 6 би следвало да бъде разгледано от гледната точка на конституционната норма на чл.57, ал.2 от Конституцията. Систематичното тълкувание на чл.16 във всичките текстове от 1 до 7 е аргументирано именно от гледната точка на защитата на законните интереси на други. Необходимо е да се прецени, че при липса на съществуващите ограничения в чл.16, т.4 и т.6 от ЗУКТС би се създадо възможност за злоупотреба с права, които поставят в зависимост и възможност за накърняването на правата на широк кръг от граждани.

ЗУКТС съдържа ограничение единствено в крайната фаза на колективен трудов спор - стачката. По отношение на останалите възможности за протест и защита на накърнени права няма ограничения в закона.

По изложените съображения БТПП изразява становище, че чл.16, т.4 и 6 от ЗУКТС не е противоконституционна норма, която да е в противоречие с гарантирани права по силата на чл.50 от Конституцията. Аналогични ограничения съществуват във законите на редица страни от Европейския съюз.

С уважение
ПРЕДСЕДАТЕЛ

/Божидар Божинов/